

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้
ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว*

THE PRIORITY NEEDS OF THE SCHOOL ACADEMIC MANAGEMENT
DEVELOPMENT BASED ON THE CONCEPT OF LEARNING OUTCOMES
RESPONSIVE TO THE NEEDS OF SA KAE0 SPECIAL ECONOMIC ZONE

¹ช่อม่วง ม่วงทอง Chormuang Muangthong, ²พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ Pruet Siribanpitak,

³ชญานิษฐ์ อูสาโท Chayanipim Usaho

^{1,2,3}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: chormuang.m@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีประชากร คือ โรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2564 รวม 277 โรงเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยโรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 161 โรงเรียน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามอำเภอและสุ่มอย่างง่าย มีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และนักเรียน รวมทั้งสิ้น 805 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จำแนกตามการบริหารโรงเรียน ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.504$) รองลงมาคือ การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($PNI_{modified} = 0.485$) และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.484$) ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามด้านของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว พบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศ ($PNI_{modified} = 0.495$) ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการส่งเสริมการค้าและการลงทุน ($PNI_{modified} = 0.494$) และผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมขอม ($PNI_{modified} = 0.463$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, ผลลัพธ์การเรียนรู้, เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

Abstract

The purpose of this research was to study the priority needs of the school academic management development based on the concept of learning outcomes responsive to the needs of Sa Kaeo Special Economic Zone. This research was conducted by using the quantitative research method. The population were basic education schools under the Office of Basic Education Commission in Sa Kaeo Province, which total 277 schools. The sample groups were 161 schools, selected by applying stratified random sampling, and simple random sampling. The key respondents were 805 people including school administrators (school director, deputy director of academic affairs or/and head of academic affairs), academic teachers and students. The research instrument was a 5 – level rating scale questionnaire. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, means, standard deviation and $PNI_{modified}$. The results of this study revealed that the priority needs of the school academic management development based on the concept of learning outcomes responsive to the needs of Sa Kaeo Special Economic Zone could be classified into two groups. With regarding to the school academic management, the highest priority needs index was the curriculum development ($PNI_{modified}=0.504$), followed by the the cooperation for academic development with other schools and organizations ($PNI_{modified}=0.485$) and the development of media, learning resources, innovation and educational technology ($PNI_{modified}=0.484$), respectively. In terms of the concept of learning outcomes responsive to the needs of Sa Kaeo Special Economic Zone, the highest priority needs index was the learning outcomes on the agricultural production aspect ($PNI_{modified}=0.496$), the trade and investment aspect ($PNI_{modified}=0.494$) and the tourism aspect ($PNI_{modified}=0.464$) respectively.

Keywords: Academic Management, Learning Outcomes, Sa Kaeo Special Economic Zone

บทนำ

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่นำทาง (Roadmap) ในการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในพื้นที่ดังกล่าวและพื้นที่ใกล้เคียงโดยตรง เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลก (สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูป, 2548) คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เห็นชอบให้จังหวัดสระแก้ว พื้นที่แนวชายแดนภาคตะวันออกไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นจังหวัดจุดพักสินค้าชายแดนสำคัญที่เชื่อมต่อกับกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนใต้) กับประเทศเพื่อนบ้านคือ กัมพูชา ที่จะสามารถเข้าสู่กลุ่มประเทศอินโดจีนได้โดยตรงตามเส้นทางอริยประเทศ (ไทย)-พนมเปญ (กัมพูชา)-โฮจิมินห์ (เวียดนาม) ให้เป็น 1 ใน 5 จังหวัดชายแดนนำร่องที่จะเปิดเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก โดยมีประกาศ ฉบับที่ 1/2558 ลงวันที่ 19 มกราคม 2558 กำหนดให้ท้องที่ตำบลท่าข้าม ตำบลบ้าน

ด่าน ตำบลป่าไร่ อำเภอรัญประเทศ และตำบลผักชะ อำเภอนนทบุรี เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

ตำแหน่งทางการพัฒนา (Positioning) ของจังหวัดและเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วให้ความสำคัญกับการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมหรือกิจการเป้าหมายที่ให้การส่งเสริมในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด 6 หมวด รวม 12 กิจการ สามารถแบ่งเป็นเครือข่ายวิสาหกิจหรือคลัสเตอร์ (Cluster) ใน 3 รูปแบบกิจการประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการค้าและการลงทุนเมืองชายแดน 2) การพัฒนาเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศ และ 3) การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมขอมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (สำนักงานจังหวัดสระแก้ว, 2560) โดยรูปแบบกลุ่มธุรกิจดังกล่าวครอบคลุมทั้งกลุ่มอาชีพเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เช่น หมวดงานเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร และหมวดงานกิจการบริการและสาธารณูปโภค เป็นต้น และกลุ่มงานอาชีพในตลาดแรงงานพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เช่น งานด้านอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ในภาคอุตสาหกรรม งานเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมในการปลูกพืชเศรษฐกิจในภาคการเกษตร งานเกี่ยวกับการค้าและการลงทุน หรืองานเกี่ยวกับการขนส่งหรือโลจิสติกส์ในภาคพาณิชย์กรรม และงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและวิถีชุมชน เช่น งานมัคคุเทศก์ ในภาคการบริการ เป็นต้น (ปภัสรา ระกิติ, 2561) ดังนั้น แนวทางการจัดการศึกษาในพื้นที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ หรือความสามารถซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สามารถพัฒนาสู่การประกอบอาชีพเฉพาะตามความต้องการหรือเป้าประสงค์การพัฒนาของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละด้าน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ด้าน จุดมุ่งหมายสำคัญคือการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดนอกกรอบ คิดนวัตกรรมแปลกใหม่ คิดผลิตสินค้าให้มีมูลค่าเพิ่มมาตรฐาน ทักษะทางด้านอาชีพ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม เช่น ภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน รวมถึงคุณลักษณะหรือสมรรถนะของผู้เรียนที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพหรือสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ที่มีแนวทางการพัฒนาผู้เรียนด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมเข้ามาอีกด้วย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) เป็นเกณฑ์บ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับแนวคิดของ Spady (1994) ที่เห็นว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นความรู้ความสามารถและการปรับตัวที่ผู้เรียนแสดงออกเมื่อจบหลักสูตร โดยเฉพาะการนำความรู้ หรือทักษะที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ดังนั้นแล้ว ผลลัพธ์การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งบ่งชี้สำคัญที่แสดงถึงระดับความรู้ความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพตามความถนัดและเหมาะสมของบุคคลในแต่ละสายงานได้

การจัดการศึกษาโดยมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome Based Education) เป็นระบบการศึกษาที่มีหลักการชัดเจนถึงจุดมุ่งเน้นการทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การประเมินไปในทางที่ต้องการให้ผู้เรียน

แสดงผลการปฏิบัติที่ได้รับผลสำเร็จเป็นเป้าหมายที่แท้จริง และบรรลุเป้าหมายที่มีความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ (Spady M., 1991) ดังนี้แล้ว เพื่อให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปอย่างมีทิศทางและผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตรงความต้องการของบริบทในพื้นที่ การบริหารวิชาการซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนจึงเป็นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพนำไปสู่การผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ รวมถึงด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

จังหวัดสระแก้วซึ่งมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลากหลายด้าน อาทิ ความรู้พื้นฐานทั่วไปในด้านวิชาการ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศที่หลากหลาย ทักษะชีวิต และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว, 2559) อย่างไรก็ตาม มีประเด็นพิจารณาว่า แนวทางการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจากหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยมากเป็นข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ในภาพรวม และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พบว่าแม้จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษา หรือการบริหารวิชาการโรงเรียนเช่นเดียวกัน หากแต่มีแนวทางตามจุดมุ่งหมายการผลิตและการพัฒนาแรงงานในแต่ละกลุ่มเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีเป้าหมายการพัฒนาตามบริบทและความต้องการของพื้นที่แตกต่างกันจึงสามารถนำมาใช้ศึกษาเป็นแนวทางเทียบเคียงได้เท่านั้น สถานศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วจึงจะต้องวางแผนดำเนินงานโดยเฉพาะการบริหารวิชาการที่มุ่งสร้างผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษด้วยตนเอง

ผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การจัดการศึกษาเพื่อวางแผนกำลังคนในเขตพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากการผลการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของจังหวัดสระแก้ว ปัญหาสำคัญคือแรงงานขาดคุณลักษณะสำคัญในการทำงาน เช่น แรงงานด้านการเกษตรยังขาดความรู้และทักษะด้านการเกษตรสมัยใหม่ หรือแรงงานด้านการท่องเที่ยวที่ขาดความสามารถในการจะช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์และความเป็นตัวตนของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสระแก้วได้ เป็นต้น (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของอาภาพร น่วมถนอม (2560) พบว่า การศึกษาในจังหวัดสระแก้วยังไม่มีการเตรียมพร้อมด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในเรื่องของจำนวนนักเรียนที่อาจจะเพิ่มขึ้นเพราะการเข้ามาของแรงงานที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต และการอบรมความรู้หรือทักษะเฉพาะที่จะรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในอนาคต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว สำหรับเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารระดับสูง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาการบริหารวิชาการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่จะส่งผลกระทบต่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและการศึกษาในภาพรวมเชื่อมโยงสู่การจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำที่จะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 1.1 ประชากร คือ โรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2564 รวม 277 โรงเรียน
 - 1.2 ตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2564 จำนวน 161 โรงเรียน โดยได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างของประชากร คำนวณจากสูตรขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Confidence Interval) โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน (e) $\pm 5\%$ การเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มเลือกโรงเรียนแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นตามอำเภอออกเป็น 9 อำเภอ คือ เมืองสระแก้ว เขาฉกรรจ์ คลองหาด วังน้ำเย็น วังสมบูรณ์ โคกสูง ตาพระยา วัฒนานคร และอรัญประเทศ จากนั้นคำนวณจำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอตามสัดส่วน เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรครอบคลุมทั้งจังหวัด และคิดขนาดตัวอย่างโดยการเทียบอัตราส่วนของจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอและแบ่งตามขนาดโรงเรียน จากนั้นสุ่มตัวอย่างโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
 - 1.3 ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 161 คน ครูผู้สอน (ภาพรวมจาก 8 กลุ่มสาระฯ) จำนวน 322 คน และนักเรียน จำนวน 322 คน รวมทั้งสิ้น 805 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)
 - ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด และเป็นแบบเขียนตอบ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วและการสร้างแบบสอบถาม

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและข้อคำถามในการสอบถามให้มีความชัดเจนตามผังโครงสร้างเครื่องมือวิจัย โดยกำหนดให้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3.3 ออกแบบและสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม กำหนดความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

3.4 นำแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างแนบกับแบบสอบถามและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามจำนวน 150 ข้อ พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.86-1.0 ทุกข้อคำถาม จากนั้นนำเสนอผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – Out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะร่วมกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ โดยขอความอนุเคราะห์โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.998 จึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการนำส่งให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แนบไปพร้อมกับแบบสอบถามตามตัวอย่าง จำนวน 161 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 ฉบับ โดยนำส่งแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 และเขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาสระแก้ว ผู้วิจัยได้ประสานไปยังกับผู้รับผิดชอบของแต่ละโรงเรียนเพื่อติดตามการได้รับแบบสอบถาม โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 3 สัปดาห์ และกำหนดส่งคืนแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อที่ผู้วิจัยจะเข้าไปรับด้วยตนเอง

4.3 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 805 ฉบับ อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 100 และดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนและสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล หากแบบสอบถามฉบับใดพบปัญหา ทางผู้วิจัยได้ประสานกลับไปยังผู้รับผิดชอบของแต่ละโรงเรียนเพื่อขอแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์สำหรับใช้เตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังรายละเอียด คือ เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นและจัดลำดับตามค่า $PNI_{modified}$ โดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI) ตามสูตรคำนวณค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จำแนกตามการบริหารวิชาการ

1.1 สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.097$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแนะแนว ($\bar{X}=3.187$) การวัดและประเมินผล ($\bar{X}=3.153$) และการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.122$) ตามลำดับ และการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=3.060$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สภาพพึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.596$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.639$) การแนะแนว ($\bar{X}=4.632$) และการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.627$) ตามลำดับ โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.588$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.504$) รองลงมาคือ การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($PNI_{modified}=0.485$) และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.484$) ตามลำดับ โดยการแนะแนว ($PNI_{modified}=0.454$) มีลำดับความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จำแนกตามการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การพัฒนาหลักสูตร	3.060	0.662	ปานกลาง	4.601	0.419	มากที่สุด	0.504	1
2. การจัดการเรียนการสอน	3.122	0.575	ปานกลาง	4.628	0.386	มากที่สุด	0.482	4
3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ทางการศึกษา และแหล่ง เรียนรู้	3.092	0.586	ปานกลาง	4.588	0.406	มากที่สุด	0.484	3
4. การวัดและประเมินผล	3.153	0.486	ปานกลาง	4.639	0.318	มากที่สุด	0.472	5
5. การแนะแนว	3.187	0.613	ปานกลาง	4.632	0.419	มากที่สุด	0.454	6
6. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	3.094	0.654	ปานกลาง	4.593	0.441	มากที่สุด	0.485	2
รวม	3.097	0.553	ปานกลาง	4.596	0.348	มากที่สุด	0.484	

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จำแนกตามด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความต้องการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

2.1 สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.101$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความต้องการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมขอม ($\bar{X}=3.160$) และด้านการส่งเสริมการค้าและการลงทุนเมืองชายแดน ($\bar{X}=3.082$) ตามลำดับ โดยด้านการพัฒนาเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศ ($\bar{X}=3.062$) มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด และสภาพพึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.603$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความต้องการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมขอม ($\bar{X}=4.625$) และด้านการส่งเสริมการค้าและการลงทุนเมืองชายแดน ($\bar{X}=4.606$) ตามลำดับ โดยด้านการพัฒนาเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศ ($\bar{X}=4.579$) มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2.2 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น จำแนกตามด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ พบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการพัฒนาเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศ (PNI_{modified}=0.495) รองลงมา คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการส่งเสริมการค้าและการลงทุนเมืองชายแดน (PNI_{modified}=0.494) โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมขอม (PNI_{modified}=0.463) มีลำดับความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จำแนกตามด้านผลลัพธ์การเรียนรู้

ผลลัพธ์การเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การส่งเสริมการค้าและการลงทุนเมืองชายแดน	3.082	0.553	ปานกลาง	4.606	0.352	มากที่สุด	0.494	2
2. การเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศ	3.062	0.546	ปานกลาง	4.579	0.355	มากที่สุด	0.495	1
3. การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมขอม	3.160	0.574	ปานกลาง	4.625	0.350	มากที่สุด	0.463	3
รวม	3.101	0.546	ปานกลาง	4.603	0.344	มากที่สุด	0.484	

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยบางประการที่สำคัญและนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์จำแนกตามการบริหารวิชาการของโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุดแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษาปัจจุบันยังไม่ได้พัฒนาให้ทันสมัยและตรงกับความต้องการของพื้นที่เท่าที่ควร สอดคล้องกับสภาพปัญหาของจังหวัดสระแก้วที่ พบว่า หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนไม่ตรงกับอาชีพที่เป็นที่ต้องการของนายจ้าง (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว, 2564) ทั้งนี้ สภาพพึงประสงค์พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนคาดหวังให้โรงเรียนพัฒนาการบริหารวิชาการที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงกับความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในแต่ละด้านมากขึ้น การพัฒนาการบริหารวิชาการจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) อธิบายว่า งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม ในการนี้ การวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสภาพพึงประสงค์สูงสุดแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในจังหวัดสระแก้วให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งการกำหนดเกณฑ์และเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่มีระบบกฎเกณฑ์จะนำไปสู่การวัดและประเมินผลว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้หรือไม่ สอดคล้องกับอำภา บุญช่วย (2537) ได้อธิบายว่า การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่า นักเรียนได้ถึงจุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการเพียงใด เพื่อที่ครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปพิจารณาหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่างๆ ได้

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จำแนกตามการบริหารวิชาการ พบว่า การพัฒนาหลักสูตรมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรของสถานศึกษาในจังหวัดสระแก้วจะต้องมีการพัฒนาเพื่อสร้างผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในแต่ละด้านให้มากขึ้น ซึ่งการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับ Oliva (2001, อ้างถึงในอัญชลี สารัตนะ, 2559) ที่เห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรนอกจากต้องหาความต้องการจำเป็นของนักเรียนทั่วไป หรือนักเรียนเฉพาะคน หรือเนื้อหาแล้ว ยังต้องสนใจหาความต้องการจำเป็นของสังคม หรือบริบทเฉพาะของชุมชนอีกด้วย โดยหลักสูตรจะเป็นตัวกำกับในเรื่องเนื้อหาความรู้เรื่องทักษะ เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และภาวะสุขภาพของผู้เรียน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540) สอดคล้องกับ Lorenzen (1999) ที่เห็นว่า หลักสูตรแบบเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นหลักสูตรที่สนใจว่า ผู้เรียนสามารถทำอะไรได้จริงหลังจากจบหลักสูตรจึงต้องมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการเป็นอันดับแรกและนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการ โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความต้องการจึงต้องเริ่มที่การพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีบริบทใกล้เคียงกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของอัมพิกา สิริพรหม (2563) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก และฉันทพล บัวเปลี่ยนสี (2561) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษมากที่สุดคือปัจจัยด้านความรู้ซึ่งจะต้องพัฒนาด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นปัจจัยเร่งด่วน

เมื่อจำแนกตามผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการพัฒนาเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณวิศา สืบบุญธรรม และคณะ (2561) ที่พบว่า ภาคการศึกษาในจังหวัดสระแก้วควรเร่งผลิตและพัฒนากำลังคน โดยพัฒนาเยาวชนให้มีสมรรถนะหลักทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานระดับจังหวัด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการบริหารวิชาการให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการในด้านการพัฒนาเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญของประเทศได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จากการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การบริหารวิชาการของสถานศึกษาที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วประสบความสำเร็จ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากการกำหนดจุดมุ่งหมายและประสบการณ์การเรียนรู้ของหลักสูตรจะเป็นแนวทางกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการในแต่ละด้าน 2) การจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ โดยวางแผนและจัดหาสื่อฯ ที่เหมาะสม และ

ติดตามผลการใช้สื่อฯ ที่ช่วยสนับสนุนการเชื่อมโยงความรู้ในบทเรียนสู่การสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ในตัวผู้เรียนได้ 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งการกำหนดเกณฑ์และเครื่องมือที่เหมาะสม จะช่วยให้ครูพัฒนาจุดแข็งและแก้ไขจุดด้อยในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ 5) การแนะแนว จะสนับสนุนให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การศึกษาขั้นสูง หรือการมีงานทำที่เหมาะสมต่อไป และ 6) การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาเพื่อร่วมมือหรือแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมากที่สุด

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการค้าและการลงทุนเมืองชายแดน 2) การพัฒนาเป็นแหล่งเกษตรที่สำคัญของประเทศ และ 3) การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมขอม แต่ละด้านมีองค์ประกอบย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ต่างๆ ที่แต่ละด้านให้ความสำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการในแต่ละด้านมากที่สุด สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนควรเร่งวางแผนพัฒนาการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

ในแต่ละด้านมากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุดและมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด นอกจากนี้ จากการที่การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และองค์กรอื่นมีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ดังนี้แล้ว เพื่อให้หลักสูตรของสถานศึกษาสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามความต้องการของบริบทพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จึงควรขยายแนวทางการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โดยเฉพาะการสร้างพื้นที่การเข้ามามีบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้ได้มากที่สุด

1.2 ผู้บริหารและครู ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ โดยวางแผนและจัดหาสื่อฯ ที่มีความเหมาะสม รวมถึงการกำกับติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ใช้สื่อฯ ที่มีความทันสมัยและสามารถเสริมสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วในแต่ละด้านได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารวิชาการด้านอื่นที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นไปตามความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2.2 ควรศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วด้านการพัฒนาเป็นแหล่งเกษตรที่สำคัญของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการศึกษาระดับพื้นฐานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณัฐพล บัวเปลี่ยนสี. (2561). รูปแบบการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีสุรนารี (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 4(2). 303-315.
- ปภัสรา ระกิตติ. (2561). กลยุทธ์การลงทุนจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วรรณวิศา สืบบุญธรรม และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดตากและสระแก้ว. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาประเทศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา. (2548). เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน. (2559). การศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน.

- สำนักงานจังหวัดสระแก้ว. (2560). **แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว 5 ปี**. แหล่งที่มา http://www.sakaeo.go.th/files/com_news_devpro สืบค้นเมื่อ 7 ส.ค. 2564.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แนวทางการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อบริหารจัดการการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ**. กรุงเทพมหานคร: เอส.ซี.พรีนซ์แอนแพค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว. (2559). **เอกสารประกอบวาระการประชุมคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว การจัดการศึกษาแบบบูรณาการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว**. สระแก้ว: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว. (2564). **เอกสารประกอบวาระการประชุมแนวทางการพัฒนาการศึกษาจังหวัดสระแก้ว การประชุมการพัฒนาและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาจังหวัดสระแก้ว**. สระแก้ว: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). **การกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: ประกาศ กนพ. ที่ 1/2558 กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ**. แหล่งที่มา http://nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=4865&filename=index สืบค้นเมื่อ 6 มิ.ย. 2564.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี สารรัตน์. (2559). **การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 24(1-2). 9-20.
- อัมพิกา สิริพรหม. (2563). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดสมรรถนะผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก**. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภาพร น่วมถนอม. (2560). **การจัดการเมืองเศรษฐกิจชายแดน**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำภา บุญช่วย. (2537). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: เอสดีเพรส.
- Good, Carter V. & Merkel, Winifred R. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Krecie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement**. 30 (3). 607 – 610.
- Lorenzen, M. (1999). **Using Outcome-Based Education in the Planning and Teaching of New Information Technologies**. *Journal of Library Administration*, 26(3), 141. From <https://www.learntechlib.org/p/85164/>. Retrieved August 8, 2021.
- Spady, William G., (1994). **Light, not Heat, on OBE**. *The American School Board Journal* 181. 29-33.
- Spady, William G., et al. (1991). **Beyond Traditional Outcome-Based Education**. *Educational Leadership. Educational Leadership*. 49(2). 67-72.